Nr. 10. Kraków, w październiku 1911 r. Rok XIV.

KRONIKA FARMACEUTYCZNA

organ Galicyjskiego Tow. farmaceutycznego „Unitas" w Krakowie

nagrodzona dyplomem honorowym na Wystawie przyrodniczo-lekarskiej w roku 1900 i dyplomem uznania na Wystawie przyrodniczo-lekarskiej w roku 1907.

Koledzy! Pamiętajcie o funduszu wydawnictwa „Kroniki farmaceutycznej".

Mleko sztuczne.

Napisał **Mr. Franciszek Hibl.**

Od dawna wysila się umysł ludzki, aby przygotować mleko zbliżone do mleka kobiecego. Zadanie to jest jednak trudne.

Mleka kobiecego mlekiem krowiem zastąpić względnie imitować zupełnie, nie można.

Główną przyczyną jest w tym wypadku kazein.

Kazein mleka kobiecego ścina się pod wpływem podpuszczki w kłaczki delikatniejsze, niż kazein mleka krowiego, tem samem łatwiej może być zaatakowanym przez pepsynę, czyli innem słowem łatwiej się trawi.

Na zasadzie jednak ilościowego rozbioru możemy do pewnego stopnia zachodzące różnice między mlekiem kobiecem, a krowiem wyrównać.

Szemat analizy ilościowej jednego i drugiego mleka, przedstawia się w zarysie mniej więcej tak:

Mleko	Woda	Pozostałość sucha	Kazein	Albuminy globuliny	Tłuszcze	Cukier	Sole miner.
Kobiece	86·4%	13·6%	1	0·5%	4·8%	6·6%	0·2%
Krowie	88%	12%	3%	0·3%	3·5%	4·5%	0·75%

Jak widzimy, największe różnice zachodzą co do ilości procentowej kazeinu, tłuszczów i cukru.

Kazein mleka krowiego musimy przeto rozcieńczyć, aby otrzymać jego stosunek procentowy w mleku kobiecem, a to tem więcej, że kazein mleka krowiego jest znacznie trudniej strawny; rozcieńczać jednak musimy tak aby zawartość cukru nie poniosła strat. W tym celu używamy roztworu cukru mlecznego, a to w następującej proporcyi, na jedną objętość mleka krowiego dajemy dwie i pół objętości wodnego roztworu 6·6 procent cukru (laktozy).

W ten sposób nie tylko rozcieńczymy kazein, ale i skompensujemy ilość cukru.

Musimy jednak brać pod uwagę, że ilość tłuszczów jeszcze więcej spadnie; należałoby zatem dodać pewną ilość śmietanki! Tu jednak zachodzi trudność ta, że śmietanka ma skład niestały, a rozbiór jej wymaga dłuższego czasu.

Wychodzimy przeto z założenia, że tłuszcze grają rolę materyału opałowego, a nie budulcowego, dając pewną określoną ilość kaloryi. Że zaś cukier mleczny spala się łatwo, dając również pewną określoną ilość kaloryi, możemy tłuszcz substytuować cukrem.

Doświadczeniami wykazano, że 243 cm^3 cukru mlecznego są izodynamiczne ze 100 cm^3 tłuszczu. Wobec tego na 1 objętość mleka krowiego, należy użyć dwie i pół objętości roztworu cukru mlecznego, ale nie 6·6%, lecz 11·6%. Tak otrzymamy mleko zbliżone znacznie do kobiecego, gdyż ilość kazeinu i cukru będzie taka sama, a niedobór tłuszczu pokryje cukier mleczny.

W handlu mamy mleko tak zwane pasteryzowane. Mleko to jest w użyciu przeważnie tam, gdzie matki same nie karmią, a o mamkę trudno. Mleko takie jednak otrzymane przez ogrzewanie do pewnej temperatury jest równocześnie do pewnego stopnia szkodliwe, gdyż skład jego jest od pierwotnego odmienny. Mleko normalne zawiera enzyny tak zwane oksydazy, odgrywające znaczną rolę w tkankach i sokach trawiennych i te oksydazy zostają po zagrzaniu zniszczone. Oksydazy te mają własności katalizatorów (jak n. p. platyna), rozrywają n. p. wodę utlenioną na wodę i tlen ($H_2O_2 = H_2O + O$).

Wykrywanie oksydaz uskutecznić możemy w azotometrze: do mniejszego naczyńka dajemy 2cm_3 4—10% H_2O_2, do większego zaś badane mleko; jeżeli teraz po zmięszaniu, zwiększy się ilość gazów w biuretce mierniczej, to mamy dowód, że mamy do czynienia z mlekiem świeżem. Ta próba jest dostatecznie wrażliwą. Mamy także próby barwne na oksydazy, powodujące przenoszenie tlenu na ciała łatwo się utleniające; nie są one jednak jeszcze dostatecznie opracowane.

Walne Zgromadzenie Związku austryackich Towarzystw farmaceutycznych.

XIII. zwyczajne Walne Zgromadzenie „Związku austryackich Towarzystw farmaceutycznych“ odbyło się w dniu 30 września bież. roku w Wiedniu w lokalu Związku kupieckiego o godzinie pół do 11 przed południem Ze względu, że związek ten, jako taki, postanowiono już parę miesięcy przedtem rozwiązać, miało to Walne Zgromadzenie jedynie charakter formalny, a mianowicie uchwalić rozwiązanie Związku i przystąpić do nowego „Państwowego Związku farmaceutycznego dla Austryi“, którego statuta już zostały zatwierdzone. Na Zgromadzeniu tem reprezentowane były wszystkie Towarzystwa zawodowe do Związku należące między innemi z ra-

mienia Towarzystwa „Unitas“ obecni byli kol. Muthsam i Zagórski. Po przeprowadzeniu głosowania zgodzono się jednomyślnie na rozwiązanie „Związku austryackich Towarzystw farmauceutycznych“, a majątek jego przelano na nowy Związek „Pharmazeutischer Reichsverband für Oesterreich“.

Tego samego dnia o godzinie dziewiątej wieczorem odbyło w tym samym lokalu właściwe Walne Zgromadzenie „Reichsverbandu“ przy bardzo licznym udziale kolegów, reprezentantów prasy i zaproszonych gości. Po zagajeniu Zgromadzenia przez prezydenta „Reichsverbandu“ kol. Longinowicza i powitaniu przybyłych delegatów i gości, przystąpiono do sprawozdania z czynności i sprawozdania kasowego, a następnie do wyboru zarządu na rok przyszły. Po przeprowadzeniu tych formalności przystąpiło Walne Zgromadzenie do najważniejszego, bo najżywotniejszego punktu programu, do zajęcia stanowiska w kwestyach zawodowych i do rozpatrzenia uchwał rady związkowej.

Do pierwszego przedmiotu obrad „reformy studyów farmaceutycznych“ zabrał głos kol. Trubrig i polemizując z zapatrywaniami na tą kwestyę Dra Firbasa, prezydenta „Austryackiego Towarzystwa farmaceutycznego“ wygłoszonymi na Walnem Zgromadzeniu tegoż Towarzystwa w Cieplicach w Czechach, uzasadnił gruntownie potrzebę zmiany studyów farmaceutycznych, zakończając prośbą o przyjęcie rezolucyi postawionej przez Radę związkową. (Uchwały Rady związkowej podamy na innem miejscu).

Drugi referat „Uregulowanie przypływu do zawodu“ wygłosił kol. Kejdana z Pragi, polecając również do przyjęcia uchwały Rady związkowej.

Następne referaty jak: „Reprezentacya zawodowa“, „Farmaceutyczny instytut pensyjny“, „Reforma płacy i kasa płac“ ograniczyły się do odczytania uchwał Rady związkowej.

W przedmiocie „Taksy leków i taksy dla kas chorych“ zabrał głos kol. Schernberger wykazując, ze dlatego dotychczas w kwestyach taksy zawód nie osiągnął pomyślnych rezultatów, że nigdy właściciele aptek nie szli w tej kwestyi wspólnie z współpracownikami, mimo, że ci ostatni w interesie dobra zawodu o dopuszczanie ich do obrad nad taksą się starali — zawsze jednak bez skutku. Wspólnym usiłowaniom udałoby się łatwiej przeciwstawić zakusom przedstawicieli kas chorych i nie dopuścić do wydania ustawy o przymusowym opuście. Mimo to współpracownicy kwestyą ekonomiczną zawodu się zajmowali, czego dowodem są uchwały rady związkowej. Po przyjęciu jednogłośnych rezolucyi zabrał głos poseł do Rady państwa Mr. Hummer, który w gorącej i przekonywującej mowie udawadniał, że tylko przez wspólne zabiegi obu grup zawodowych da się zawód podnieść i pod względem ekonomicznym. Mowca wyraził zapatrywanie, że częstsze wspólne obrady właścicieli z współpracownikami nie tylko złagodziłyby wiele nieporozumień, ale przyczyniłyby się bardzo do zrealizowania ogólnych potrzeb zawodu.

Również uważa za pożałowania godne, że farmacya niema reprezentacyi własnej w departamencie sanitarnym i że dążyć wszelkimi siłami się

powinno do tego by w Ministerstwie farmaceuci zajęli stanowiska — (póki przez wprowadzenie matury nie nastąpi zrównanie farmaceutów z innymi uniwersyteckimi zawodami, obejmowanie konceptowych posad we władzach przez farmaceutów jest wykluczone). (Przypisek Redakcyi).

Po przedyskutowaniu reszty wniosków Rady związkowej przyjęto jednogłośnie wszystkie wnioski w brzmieniu przez Radę związkową proponowanem, na czem obrady zamknięto.

Wnioski Rady związkowej państwowego związku farmaceutycznego dla Austryi

uchwalone na Walnem Zgromadzeniu tegoż Związku w dniu 30 września b. r.

Reforma studyów farmaceutycznych.

1. Wzywa się prezydyum Związku by w myśl dotychczasowego programu reformy studyów, zastępywało nadal następujące żądania:

a) Świadectwo dojrzałości jako warunku wstąpienia do zawodu celem uczynienia zadość stawianym obecnie i w przyszłości wymogom naukowym;

b) Rozszerzania i uzupełniania studyum uniwersyteckiego tudzież pomnożenia czasu nauki najmniej na 6 semestrów;

c) Odbycia praktyki najwyżej dwuletniej, w odpowiednich aptekach po ukończeniu studyów uniwersyteckich.

2. Projekt farmaceutycznych szkół fachowych jakiegokolwiek rodzaju należy uważać jako środek służący do udaremnienia głównego programu reformy studyów i jako taki należy go jak najostrzej potępić i zwalczać.

3. Rada prezydyalna ma w najodpowiedniejszy sposób do tego dążyć, by Komisya utworzona przez najwyższą Radę sanitarną do opracowania kwestyi reformy studyów farmaceutycznych, podjęła na nowo swą czynność i ukończyła ją w myśl nowoczesnych wymogów wykształcenia farmaceutycznego.

4. Rada związkowa znajduje jako w najwyższym stopniu pożałowania godne i okrywające wstydem, że wskutek niezdecydowania rządu i przeciwieństwa konserwatywnych kół fachowych bywa naszemu państwu nadaną marka wsteczności co do wykształcenia zawodu farmaceutycznego w porównaniu z innymi cywilizowanemi państwami Europy.

Uregulowanie przypływu do zawodu.

1. Przypływ do zawodu należy, dopóki planowana reforma studyów z maturą jako podstawą nie jest wprowadzoną, jak najszybciej, w porozumieniu z obydwoma grupami zawodowymi i przedstawicielami tychże, w ten sposób uregulować, aby zawód mógł każdego czasu rozporządzać potrzebną liczbą fachowo uzdolnionych sił, jednak aby zbytni napływ, nie stał się groźnym dla interesów żywotnych sił pracujących. Tutaj należy poważnie dążyć, aby poniżej stojące główne zasady, nie tylko w Austryi ogólnie, lecz także w poszczególnych krajach koronnych były przestrzegane.

2. To skontyngowanie przyrostu, uwzględniające potrzeby pojedynczych krajów lub związanych grup krajowych, ma za cel: z jednej strony umożliwienie każdemu, ktokolwiek zawodowi aptekarskiemu się poświęca i czuje do tego powołanie, w jego ściślejszej ojczyźnie każdego czasu zatrudnienie i utrzymanie,

a dalej idąc wedle możliwości, samodzielne stanowisko zawarować — z drugiej strony zaś właścicielom aptek umożliwić użycie personalu ze zwyczajami krajowej ludności, doskonale obznajomionego.

3. Przyrost w porozumieniu wyszukany, a według potrzeb pojedynczych krajów skontygowany, należy wybrać z szeregu tych reflektantów, którzy wykażą najlepsze wykształcenie wstępne. Osąd jakości ogólnego wykształcenia wstępnego, jakoteż przypuszczenie uznanych za uzdolnionych kandydatów do odpowiednich miejsc nauki, należy do obydwu kół zawodowych, które mają także ogłaszać każdoczesne zapotrzebowanie pod względem ilości i jakości, w poważniejszych dziennnikach swojego kraju.

4. O ile farmaceutyczna reforma studyów, w myśl § 1. zostanie przeprowadzoną, a w następstwie praktyczne wykształcenie fachowe na czas po ukończeniu teoretycznych studyów akademickich przełożone, nie będzie powodu do wpływania na liczbę przyrostu zawodowego.

5. Jak długo ani nowa reforma studyów nie jest wprowadzoną, ani nawet w drodze skontyngowania przyrostu, nie można zapobiedz wytworzeniu się hyperprodukcyi napływu, ma „Farmaceutyczny Związek państwowy“ za zadanie, w porozumieniu ze wszystkimi Związkami i innymiow Tarzystwami asystentów, użyć wszelkich środków i odpowiednich wpływów, do powstrzymania i tak już postępującego a groźnego przepełnienia.

6. Ponieważ w miesiącach letnich, z ogólnie znanych powodów, zapotrzebowanie współpracowników, jest większe jak w zimie, wskutek czego w lecie liczne apteki nie mogą wolnych miejsc obsadzić, na odwrót zaś w zimie znaczna liczba asystentów nie znajduje żadnego zatrudnienia i zarobku, jest bardzo potrzebnem, zarządzić odpowiednio, aby usunąć ten smutny stan. — Tutaj poleca się ustanowienie, t. zw. asystentów gremialnych jak również najbardziej wielostronne zatrudnianie asystentów w pokrewnych równorzędnych zajęciach (Betrieben), jak n. p. w kancelaryach związków farmaceutycznych, farmaceutycznych przedsiębiorstwach i większych zakładach, które dają możność odstąpienia zatrudniającego asystenta na czas dłuższy lub krótszy, aptekarzowi który go celem zastępstwa potrzebuje. — Do zatrudniania asystentów zapotrzebowanych w aptekach w lecie, w zimie jednak nadliczbowych, należy wybierać takie zakłady, w których zajęcie jest w myśl ustaw aptekarskich, równoważnem co do fachowej wartości.

Nowa forma zastępstwa zawodu farmaceutycznego.

Związek państwowy przyłącza się w zupełności do stanowiska zajętego przez prezydyum przy ocenie wydanego przez rząd projektu tyczącego utworzenia izb aptekarskich według którego:

a) Członkowie każdej grupy zawodowej mają być związani w jedno specyalne ciało zastępcze (gremia i kolegia);

b) Obydwa kierownictwa poddziałów, (gremiów i kolegiów) mają tworzyć organ wspólny t. j. Izby aptekarskie;

c) wspólnemu organowi, Izbie, mają przysługiwać, wszelkie działania zastępcze i egzekutywy zastępstwa zawodowego.

d) obie grupy zawodowe mają przez swoich wolno obieranych zastępców we wszystkich branych pod uwagę ciałach i komisyach, po równej części brać udział;

e) postanowienia Izb, gremiów i kolegiów, o ile rozchodzi się o założenie lub przystąpienie do służących ogólnemu pożytkowi gospodarczych zawodowych urządzeń, mają być dla wszystkich członków obowiązujące i wiążące.

2. Z uwagi na to, że Stowarzyszenia właścicieli w sprawie izb wypracowały zupełnie zasadniczo zmieniony plan ustawy i podali tenże do zatwierdzenia rządowi, a według którego to planu:

a) Tylko ciało zastępcze właścicieli samych, ma nosić nazwę Izby aptekarskiej
b) Tym to Izbom aptekarskim przedstawiającym zastępstwo tylko samych właścicieli, mają przysługiwać wszelkie prawa zastępcze i egzekutywne zawodu podczas gdy:
c) Kolegia współpracowników przedstawiają się jako zastępstwa pozorne (Scheinvertretungen) z mniejszym zakresem działania jak obecne wydziały współpracowników posiadają, gdyż reprezentatywny i wykonawczy organ, pod jakim rozumie się wspólne kierownictwo naczelne jest usunięty, a zakres działania tego wspólnego organu wyłącznie zastępstwu właścicieli przydzielony;
d) Okazuje się ten punkt zasadniczy dla współpracowników zupełnie nie do przyjęcia i wzywa się Prezydyum w razie jakiegokolwiek uwzględnienia tego punktu widzenia w przyszłym planie rządowym, do jak najenergicznego wystąpienia.

3. O ile właściciele, jak to z ich planu ustawy wynika, życzą sobie zupełnego rozdziału obydwu korporacyi zawodowych i odrzucają utworzenie wspólnego zarządu (Oberleitung), nie mają asystenci żadnego więcej powodu na ten, zawodowi bardzo pożyteczny, lecz w obec odrzucenia przez właścicieli odpadający punkt zasadniczy — nastawać.

4. W tym jednak wypadku żąda Rada związkowa aby obydwie korporacye zastępcze, t. zn. asystentów i posiadaczy na zupełnie jednakowo równych podstawach zostały zbudowane tak, aby korporacye posiadaczy i asystentów mogły do wszystkich ciał zastępczych i obradowych, a także do wszystkich komitetów, równą liczbę wolno obranych zastępców wysyłać, — i aby szczególniej wszystkie sprawy dyscyplinarne, przez po równych częściach złożoną Radę dyscyplinarną — rozstrząsane były.

5. Wzywa się Prezydyum, aby użyło wszelkich środków uznanych za odpowiedne i obiecujących skutek, do szybkiego wydania nowego planu rządowego dotyczącego izb aptekarskich.

6. Bez względu na postęp prac w sprawie przyszłego farmaceutycznego zastępstwa zawodowego, żąda farmaceutyczny Związek państwowy teraz jak i przedtem, powołania także i jego zastępców do obrad c. k. najwyższej Rady sanitarnej i jej komitetu farmaceutycznego w tych wszystkich przypadkach, w których także eksperci innych grup zawodowych zostają powołani. — Uzasadnienia tego żądania z pewnością nie potrzeba, gdyż zarówno uprawnienie, jak też i jakość obydwu grup zawodowych — żadnych różnic nie wykazują.

Farmaceutyczny Instytut pensyjny.

W sprawie farmaceutycznego Instytutu pensyjnego, postanawia farmaceutyczny Związek państwowy dla Austryi:

1. Natychmiast po rozstrzygnięciu obecnie zwołanego Trybunału administracyjnego w kwestyi kwotowej, należy przystąpić do ostatecznego założenia farmaceutycznego instytutu pensyjnego.

2. Co do wewnętrznego urządzenia, odpowiadającego celowi farmaceutycznego Instytutu pensyjnego żąda Związek państwowy:
a) Jednolitej zasady przy wymierzaniu pensyi;
b) Jednolitej premii przeciętnej, bez względu na ilość lat służby i pobierane wynagrodzenie.

3. Co do, po odciągnięciu funduszu zakładowego w kwocie 300.000 koron, farmaceutycznemu funduszowi pensyjnemu przypadających i ustawicznie nadpływających dochodów z taks koncesyjnych, uważa farmaceutyczny Związek państwowy za konieczne, aby z tych funduszów:
a) Wkupywano starszym w służbie farmaceutom lata członków i to w ten sposób, aby z włączeniem lat wkupionych, liczba lat członka z liczbą lat

służby coraz bardziej się zbliżały, aby jednak tej ostatniej nigdy nie przekroczyły;

b) Innym, także młodszym w służbie członkom, czas czekania przez równomierne wkupno lat służby, o ile możności skrócić;

c) wszystkim kondycyonującym członkom obecnie obowiązujący 40-letni okres przynależności do Instytutu, potrzebny do uzyskania całej pensyi, równomiernie według możności umniejszyć;

d) Wszystkim kondycyonującym członkom przez dodatki do premii, renty inwalidów i renty na starość stopniowo podnosić.

e) przez dodatkowe ubezpieczenie wszystkich kondycyonujących członków i ich spadkobierców, spodziewane korzyści, które się przed upływem czasu wyczekiwania okażą a w formie odstępnego (Abfertigung) mają być pokryte, równomiernie i stopniowo podnosić;

f) Farmaceutom, którzy od czasu wejścia w życie ustawy aptekarskiej i przed założeniem Instytutu farmaceutycznego pensyjnego do służby niezdolnymi się stali, lub też byłym a zmarłym farmaceutom kondycyonującym dodatkowo wymaganą liczbę lat w charakterze członka zakupić, aby tym kolegom jak i ich spadkobiercom chociażby skromną rentę na starość zapewnić;

g) Oznaczoną część pieniędzy z taks, przeznaczyć do superrezerwy, któraby uzupełniała ustawowo przepisany fundusz rezerwowy.

4. Co do zarządu mającego być założonym Instytutu farmaceutycznego pensyjnego, oświadcza się Związek państwowy za tem, aby tenże mógł być przyłączonym do kasy płac aptekarzy austryackich, a to celem możliwego zmniejszenia wydatków (Regie).

Reforma płac i kasa płac.

Po przyjęciu do wiadomości wyczerpujących sprawozdań prezydyum co do reformy płac i kasy płac, ich stanu i budowy, postanawia farmaceutyczny austryacki związek państwowy.

1. Przez samolubne postępowanie członków zawodu z obu grup w zagrożonym stanie znajdują się kasa płac, ma być bezwarunkowo i zapomocą wszystkich środków utrzymaną, gdyż przedstawia ona nietylko potrzebne dla zawodu urządzenie socyalne, lecz jest także najważniejszym i jedynym środkiem do powstrzymania groźnego niezadowolenia w zawodzie i wikwitem działania obu grup, przyczyniającym się do zapewnienia pożytku całej farmacyi.

2. Należy w zupełności zerwać z dotychczasowym zapatrywaniem, że kasa płac jest przedsiębiorstwem koncesyonowanym obliczonem na własne zyski, w obec którego każdy może wywierać presyę i ciągnąć prerogatywy. Kasa płac musi być uważaną: jako urządzenie założone przez zawód dla zawodu jedyne i niezbędne, a wszelkie ewentualne nieporoznmienia z powodu wymagań członków zawodu w stosunku do kasy płac, winny być nie jak dotąd w drodze kompromisowej przez tę ostatnią wyrównywane, lecz przez interwencyę reprezentacyi zawodowych wśród ich członków, a to zawsze ze stanowiska interesów zawodowych.

3. Obowiązkiem każdej reprezentacyi zawodu jest zatem w sposób kategoryczny i wyraźny przekonywać swoich członków o tem, że obowiązki mające być względem kasy płac wypełnione, przedstawiają się jako obowiązki ogólne w obec zawodu, w celu samozaopatrzenia i utrzymania interesów zawodu. (Standesfürsorge).

4. Co do tej kwestyi, wyraża farmaceutyczny związek państwowy wielkim stowarzyszeniom posiadaczy, które w ostatnich czasach w tak świadomy, rozważny otwarty i nie dający pola do powątpiewań sposób, za uzdrowieniem (Sanierung), kasy płac wystąpiły, jak najgorętsze podziękowanie, jak również oczekuje, że te stowarzyszenia na drodze, na którą wstąpiły, dalej postępować będą, nie zrażając się

żadnymi czynami, socyalnie niedostatecznie wyszkolonych lub krótkowidzących egoistycznie usposobionych członków własnego obozu.

Ponieważ podstawą kasy płac jest taksa dyspenzacyjna i gdy cel taksy dyspenzacyjnej, mianowicie uregulowanie i stałe zepewnienienie podnoszenia płac według lat służby, jedynie i tylko w drodze jednolitej kasy płac może być osiągniętym, oświadcza się farmaceutyczny Związek państwowy za postanowieniem swojego prezydyum z d. 3. lipca 1911. a zmierzającem do tego, aby o ile kasa płac na dobrowolnej zasadzie utrzymać się nie mogła i wskutek tego musiałaby być zamkniętą, a przymusowe należenie do kasy płac wskutek oporu właścicieli nie dałoby się przeprowadzić natychmiastowe zniesienie poborów dyspenzacyjnych przez wspólną energiczną akcyą wszystkich organizacyi asystentów przeprowadzić.

6. Związek państwowy oświadcza się jednak w porozumieniu ze wszystkiemi organizacyami asystentów i wielką częścią austryackich właścicieli, aby jak najprędzej podjąć te wszystkie kroki i przygotowania, które prowadzą do przymusowego wprowadzenia kasy płac, przez co jedynie temu tak wybitnie pożytecznemu dla zawodu instytutowi stale zostanie zapewniony był, niezależny od przypadków losu i zmiany zapatrywań, nie jako cel lecz, jedyna droga do spełnienia tych wszelkich obowiązków i zadań których spełnienia każdy członek zawodu w interesie zapewnienia swojego bytu albo w interesie bytu swoich współpracowników, względnie swojego obciążenia materyalnego co do ich utrzymania, a pozostającego na dostępnej i niezmiennej wysokości domagać się musi! (C. d. n.)

Z KASY DLA CHORYCH.

Sprawozdanie za miesiąc wrzesień 1911 r.

Z dniem 30 września 1911 r. Kasa liczy członków	zwyczajnych	111
„ „ „ „ „ „ „ „	nadzwyczajnych	60
	Razem . . .	171

Ubyli członkowie zwyczajni: Mr. Andrzej Polański, Lwów; Gustaw Wetscherek, Kraków; Asp. Eugeniusz Paruch, Brzesko; Eugeniusz Chybiński, Andrychów; Tadeusz Sowiński, Podgórze; Władysław Kwiatkowski, Zakopane.

Przybyli członkowie zwyczajni: Mr. Adam Liwosz, Andrychów; Asp. Franciszek Follprecht, Podgórze.

Ubyli członkowie nadzwyczajni: Mr. Jan Lisowski, apt. Lwów.

Dochód:

Opłaty członków zwyczajnych	76 K 40 h.
„ „ nadzwyczajnych	38 „ 20 „
Razem . . .	114 K 60 h.

Rozchód:

Ass: Józef Gdynia, Podgórze, za 28 dni k. III.	50 K 40 h.
Manipulacya P. K. O.	2 „ 40 „
Rachmistrz	50 „ —
Marki	1 „ —
Razem . . .	103 K 80 h.

Chorzy: Mr. Michał Krokowski, Strussów; Ass. f. Alfred Moczulski, Bochnia.

Mr. Adam Lindner
rachmistrz.

Mr. Hugo Muthsam
prezes.

Kronika naukowa.

Maść rtęciowa. Przygotowanie. Według przepisu Italo Ceppelin'a. (Bolletino chimico-farmaceutico w Monde pharmaceutique 1911., str. 166), można w poniżej podany sposób osiągnąć doskonałe rozdzielenie rtęci i tem samem piękną maść rtęciową:

100 gramów metalicznej rtęci rozciera się z 5 gramami eteru w moździerzu porcelanowym przez krótki czas, poczem dodaje się silnie mieszając 10 gramów gliceryny. Otrzymuje się wkrótce masę popielatego koloru, którą się rozciera dalej z 90 gr. waseliny. Tak otrzymana maść, zawiera rtęć w najdokładniejszem rozdzieleniu i może być przerobioną na maście o dowolnej zawartości rtęci.

Jeszcze o rozpuszczaniu Salvarsanu. Do wyjałowionej kolbki szklanej wlewa się kikanaście ctm. wody sterylizowanej i ogrzewa poniżej punktu wrzenia. Następnie wsypuje się Salvarsan, który się natychmiast rozpuści. Potem dodajemy kroplami ługu sodowego o przepisanym procencie tak długo aż tworzący się osad nie rozpuści się i płyn nie będzie klarowny, barwy winowo-żółtej. Otrzymany roztwór wlewamy do większej, połączonej z odpowiednim do wstrzykiwania przyrządem kolby, zawierającej roztwór soli kuchennej (fizyologiczny). Dawki najczęściej stosowane są 0.40 gramowe, a soli fizyologicznej z tym razie potrzeba 200 gram. Po wstrzyknięciu, przemywa się żyły ponownie solą fizyologiczną. Tego sposobu najlepszego z pomiędzy innych i najdogodniejszego używają w klinice dermatologicznej wiedeńskiej, gdzie w ostatnich czasach przeprowadzono 500 prób, a wynik był zawsze pomyślny. *H.*

Bibliografia.

W jaki sposób zastąpić osobliwki? Praktyczny podręcznik dla lekarzy i aptekarzy zebrał i ułożył **Mr. farmacyi Franciszek Herod.** Broszura ta zawierająca 80 stron druku jest zbiorem przepisów na leki tajemne (specyfiki), mające największy zbyt w aptekach, a ma za cel, jak autor podaje, umożliwienie lekarzowi ominięcia lub zastąpienia danego specyfiku lekiem tańszym i pewniej działającym, bowiem świeżo sporządzonym. O ile dla aptekarza praca ta nie przedstawia wartości, przepisy bowiem w niej zawarte znajdzie w podręcznych manuałach, to lekarz praktyczny znajdzie w niej możność przepisywania modnych specyfików w formie recept, przyczem może w danym jego składzie poczynić potrzebne zmiany. Dlatego byłoby wskazanem by broszura ta znalazła się na biurku każdego lekarza.

Osobliwki.

Wyrób specyfików bezwartościowych obliczonych jedynie na kieszeń zwabionej szumną reklamą publiczności, przybiera zatrważające rozmiary. Państwowy Urząd dla badań chemicznych w Berlinie i Urząd chemiczny miasta Lipska, podaje cały szereg zgłoszonych osobliwek, z której to litanii warto wymienić niektóre, dla przekonania się o bezczelności fabrykantów.

Albukola, środek odżywczy dla kobiet fabr. Rila-Nelson w Berlinie. Skład: Kazeina zabarwiona na lekko żółtawy kolor z małym dodatkiem sody i zaperfumowana wanilliną.

Biositon, środek wzmacniający przy neurastenii i t. d. fabr. Dr. Colemann et Co w Berlinie. Proszek czerwonawo-biały, w którem znaleziono kwas węglowy, siarkowy, fosforowy i chlor, związane z potasem, sodem, wapniem, magnezyą i żelazem, pozatem znaleziono siarkę i ziemię okrzemkową.

„Grazol“ specyfik na pełny biust! O. Schreibera następcy w Berlinie, okazał się mieszaniną mąki owsianej i cukru mlecznego.

Cholé-Bitterlikör, środek zapobiegawczy dla chorych żółciowych, zwykły silnie słodzony Alpenkräutermagenbitter.

Dra Drackiego Eliksir na jędrny biust, (wyrabia O. Müller w Chrimitschau). Cudowny ten eliksir dla panien bez... biustu polecenia godny, składa się z wody kolońskiej zabarwionej na zielono, boraksu (3·5%) wreszcie jakiejś substancyi spalającej się z zapachem karamelu — prawdopodobnie kwasu winowego.

A teraz cieszcie się zblazowani młodzieńcy, oto

„Ginsex“ usuwa impotencyę, a wytwórca jego dr. Paul Korallus w Berlinie stworzył go z białka roślinnego (Kleber) cukru mlecznego, sody, fosforanu wapnia etc., wreszcie z odrobiny orzechów Kola w proszku i amerykańskiego korzenia Ginseng.

Słynny „Amol“ pana A. Wasmutha, (fabrykanta zegarków po 1 koronie) w Hamburgu, zawiera przeważnie mentol i to w dużym procencie.

Dla tłuściochów polecamy płyn:

„Norma“ fabrykacyi Schrödera-Schenkera w Berlinie. Usuwa korpulencyę, a skład ma niewinny i nieszkodliwy bo jest wodą różaną zabarwioną na fioletowo

Niezamężne niewiasty będące w kłopocie, mogą za dobrą zapłatą odzyskać dobry humor zapomocą „Proszku na menstruacyę Wagnera, marki **„Sphinx“**, który to sfinks został zdemaskowany jako sproszkowany kwiat rumianku włoskiego.

Trebar oryentalny proszek odżywczy dla wzrostu piersi (oczywiście u kobiet) jest zwykłem kakao, zaprawionem cukrem mlecznym i mąką.

Mukusan cudowny antyseptyk zawiera: kwas salicylowy 50%, kwas borowy 40% tlenek cynku 10%, a dla nie chemika nosi nazwę: Diborzinkothoorybenzoat.

Chcesz być silnym jak Cyganiewicz — zażywaj: **Wiener Kraftpulver,** pana Schulca z Drezna. Są to... sproszkowane (z dodatkiem 15% cukru) herbatniki!

Może już dosyć! *H.*

KRONIKA BIEŻĄCA.

Listy, pisma, przesyłki dotyczące Redakcyi i Administracyi prosimy adresować: Administracya „Kroniki farmaceutycznej“, Kraków, apteka pod „Koroną“ — Rynek 22.

Przedruki i tłumaczenia, zaczerpnięte z „Kroniki farmaceutycznej“, dozwolone tylko z podaniem źródła.

Podania o koncesye na nowe apteki wnieśli:

Mr. Stanisław Karol (2-ga im.) Baltaziński ze Schodnicy o nową aptekę w Czortkowie w Rynku; w Sokalu w ulicy od dworca ku Rynkowi i w Krakowie przy ul. Starowiślnej, lub przy ulicy Warszawskiej, Szlak, Pawiej lub Wolskiej.

Mr. Maurycy Oberländer z Rzeszowa o nową aptekę w Przemyślu w Rynku.

Mr. Henryk Kazimierz (2-ga im.) Michnik z Łańcuta aptekę w Sokalu przy ulicy Kościuszki obok Rynku.

Mr. Bernard Münczeles ze Lwowa o nową aptekę we Lwowie przy pl. Teodora i w Kamionce Strumiłowej przy ul. Radziechowskiej.

Mr. Zygmunt Landes z Czerniowiec o nową aptekę w Sokalu w Rynku lub w ulicy od dworca do Rynku.

Mr. Markus Wolf Ettinger o nową aptekę w Przemyślu.

Mr. Zugmunt Alfred (2-ga im.) Walkowski z Kamionki Strumiłowej o nową aptekę w Sokalu w ulicy idącej od dworca do Rynku.

Mr. Leon Władysław (2-ga imion) Dekański z Podgórza o nową aptekę w Podgórzu przy ul. Kalwaryjskiej od Nr. 24 aż do bramy fortecznej.

Mr. Zygmunt August (2-ga imion) Mora Korytowski z Rzeszowa o nową aptekę w Krakowie przy ul. Szlak, Pędzichów lub Wielopole.

Mr. Stefan Stanisław (2-ga im.) Panasiński z Rymanowa o nową aptekę w Kamionce Strumiłłowej w ulicy prowadzącej do nowej cerkwi lub do nowego kościoła.

Mr. Włodzimierz Leon, Teodor (3-ga im.) Sarkisiewicz o nową aptekę w Kałuszu przy ul. Salinarnej lub bocznej Stanisławowskiej, w Tarnopolu przy ul. Księcia Ostrogskiego lub na przedmieściu Zarudzie.

M. Józef Wiktor Kraus o nową aptekę w Sokalu w Rynku lub przy ul. Zarwanica lub Kościuszki.

Mr. Ignacy Karol (2-ga im.) Roch Berger o koncesyę na nową aptekę w Sokalu przy ul. prowadzącej od dworca do rynku.

Mr. Szczęsny Traufelner ze Lwowa o nową aptekę w Przecławiu powiat Mielec.

Odznaczenie. Starszy zarządca garnizonowej apteki w Krakowie, Mr. Adolf Hubl otrzymał przy sposobności przeniesienia go w stan spoczynku tytuł i charakter dyrektora aptek (Medic. Direktor) z uwolnieniem od taksy i wyrażenie Najwyższego uznania.

Nowe apteki na Bukowinie. Kol. L. z S. nadesłał nam spis kilku miejscowości na Bukowinie, w których dotychczas aptek zupełnie niema, a gdzieby one bardzo dobrze prosperować mogły. Podajemy poniżej nazwy tych miejscowości dla użytku kolegów mających zamiar znaleść w tamtych stronach samodzielność.

I. Łużany, wieś licząca 6700 mieszkańców położona pomiędzy Śniatynem a Czerniowcami, stacya kolei Lwów-Czerniowce. Pociągi pospieszne zatrzymują się w Łużanach. Lekarz w miejscu. Fabryka cukru zatrudniająca dniem i nocą 1200 robotników. Duże tygodniowe targi.

II. Żuczka obok Czerniowiec — między Sadogórą a Czerniowcami można powiedzieć przedmieście Czerniowiec — stacya kolejowa w miejscu, fabryka cukru jeszcze większa jak w Łużanach, koło 1300 ludzi pracuje dzień i noc, lekarz w miejscu, 5 tysięcy mieszkańców.

III. Nowosielica — miasteczko, ogromny handel zboża, ludność żydowska i rosyjska, na granicy Rosyi, Bukowiny i Rumunii, lekarz w miejscu, stacya kolejowa w miejscu. Z Rosyi można mieć bardzo wiele dochodu.

IV. Berthometh — miasteczko 5.570 ludności, lekarz w miejscu, targi tygodniowe, okolica wielka, ludna i bogata.

V. Wama — wieś, cudowna okolica — lekarz w miejscu, letników bardzo wiele, tartak parowy zatrudnia przeszło 700 robotników dzień i noc — ma przyjść sąd, okolica bogata.

VI. Stulpikany — miasteczko, sąd powiatowy w miejscu, lekarz w miejscu, miasteczko liczy 6 tysięcy mieszkańców.

VII. Koczurmare — wieś największa na Bukowinie liczy 8.760 mieszkańców, lekarze w miejscu 2, mile od Czerniowiec, sąd teraz przychodzi.

VIII. Jakobeni — miejscowość kąpielowa, siarczane kąpiele, lekarz w miejscu, ludności liczy 5 tysięcy.

Nekrologia. Mr. Antoni J. Sicha. Długoletni redaktor naczelny „Zeitschrift des Allg. österr. Apotheker-Vereines“ oraz sekretarz ogólno austr. Towarzystwa aptekarskiego i „Głównego Gremium Wiedeńskiego“ zmarł 22 września. Śp. Sicha prowadził redakcyę „Zeitschrift d. All. österr. Apotheker-Vereines“ od roku 1896 i właśnie w b. r. obchodził 25-lecie swej redaktorskiej pracy.

NADESŁANE.

Sprawa przyjmowania brudnych naczyń w aptekach.

Jedną z wielu, napozór drobną, w rzeczywistości ale bardzo wielką bolączką trapiącą naszą najukochańszą babcię Farmacyę i tak gruntownie schorzałą, jest sprawa przyjmowania brudnych naczyń w aptekach.

Analogicznej anomalii nie znajdzie na świecie, w żadnej instytucyi czy też zawodzie; tylko w aptece słynnej z przysłowiowej czystości, tej świątyni Hygei. O sancta simplicitas! Gdyby tak Hygea mogła przemówić, (znajduje się ona w każdej aptece, — bodaj gipsowa) to ciekawym, coby tak swoim kapłanom powiedziała. Patrząc na ten miły zwyczaj przyjmowania brudnych naczyń czy to przy powtórkach, czy — co ma miejsce w bardzo wielu aptekach — na „depot“, ma się błogie wrażenie, że bakteryologia w aptekach to „terra ignota“ — Przecież zbrodnią jest przyjąć brudną flaszkę z domu, w którym leży chory na tyfus, a równocześnie sporządzać lekarstwo dla innego na niewinny kaszel. W tym wypadku apteka staje na wręcz przeciwnym punkcie, czyli staje się rozsadnikiem wszelkich chorób. Weźmy znowu sprawę tą z punktu ekonomicznego, to i tak wypadnie ona ujemnie. Chcąc naczynie należycie oczyścić, należy przedewszystkiem każde z osobna, później razem wymyć, a przy końcu wysterylizować.

Koszta materyału użytego (z olejów) i strata czasu, pochłoną wartość naczynia, nie licząc wiele się stłucze, a raczej — co jest rzeczą usprawiedliwioną — wiele z nich laborant „wysortuje“. Tak się przedstawia sprawa z „grosistami“ brudnych naczyń. Jeśli zaś naczynie przyniesiono przy powtórzeniu lekarstwa to i tutaj zachodzi wiele przeszkód w przyjęciu naczynia.

Przypuśćmy, że mamy je od chorego na chorobę infekcyjną, to jak łatwo można siebie i drugich zarazić. Teraz wprawdzie to mycie jest pod adresem laboranta, ale nie zawsze on jest pod ręką, i jakkolwiek żadna praca nie przynosi ujmy człowiekowi, to jednak każdy przyzna, że mycie brudów infekcyjnych i to „sua sponte“ nie licuje z naszem stanowiskiem.

Znałem pewnego aptekarza, strasznie zachłannego na brudne naczynia, ale zachłanność tą chwała Bogu przypłacił zdrowiem i pieniądzmi. Zaraził się bowiem od naczynia brudnego, przyniesionego do apteki chorobą skórną, i przeleżał w sanatoryum we Lwowie kilka miesięcy. Wiele to pak szkła mógłby sprowadzić za te pieniądze, wydane na koszta leczenia i utrzymania zarządcy, nie licząc bolu. — Jegomość ów ale od tego czasu naczynia brudne do stu kaduków odsyłał. Widać więc z tego, że nie nauka w tym wypadku była przekonywującą, ale dopiero fakt. Zdałoby się nam w chwilach wolnych od opuszczenia procentów zaglądnąć „lege artis“ do bakteryologii, a zobaczymy jaki to wielki „dopust“ procentowy mamy z bakteryi. Naczyń więc brudnych pod żadnym warunkiem nie należy przyjmować, tylko należycie oczyszczone i to przy powtórkach, unikniemy i tej miłej przyjemności, że nikt nie przyniesie niemiłosiernie brudnej flaszki litrowej, prosząc w zamian za 10 h gliceryny do mniejszej czystej flaszeczki.

Mr. S. Finder.

Ze sprawozdania handlowego firmy G. & R. Fritz-Pezoldt & Süss A. G. Wiedeń.

(Ciąg dalszy).

Pod nazwą *Ol. Menthae piperitae Mitcham,* marka Carpanca, wprowadziliśmy nową markę, która reprezentuje nadzwyczaj delikatną, odpowiadającą cenie jakość i posiada wydatny zapach. Na żądanie służymy próbką.

Oleum Rosarum. Niekorzystne warunki klimatyczne wpływały ujemnie na zbiory i należy się przeto z bardzo wysokiemi cenami liczyć.

Oleum Terebinthinae. Przy sprzyjających warunkach rozwinęła się silnie produkcya i wkrótce powstały znaczne zapasy w portach, tak, że nagły spadek ceny amerykańskiej terpentyny można było przewidzieć. Jest jednakże możliwe, że wpływowi producenci starać się będą wyższe ceny osiągnąć tak, że artykuł ten znowu nagle podrożeć może. Ceny naszych olejków terpentynowych, krajowych, rosyjskich i greckich wstawiliśmy do katalogu najniżej i prosimy na nasze piękne jakości zwrócić uwagę.

Opium. Pewne sprawozdania o tym artykule otrzymuje się tylko bardzo rzadko i przy żadnym innym ważnym surowcu nie jest się zdanym tak na „węch“, jeśli się rozchodzi o decycyę przy zakupnie. Z powodu wczesnych mrozów w ubiegłej zimie, wymarzła większa część jesiennego zasiewu, mówią o $^2/_3$. Zbiór stanowić ma przeto wynik zasiewu wiosennego i wynosić ma według szacunku rozwoju, około 5.000 skrzyń, więc około $50^0/_0$ mniej, niżeli w roku poprzednim. To tłumaczy wstrzemięźliwość właścicieli, którzy cen obniżyć nie chcą. Pod wpływem tych okoliczności fabrykanci podnieśli ceny kodeinu i morfiny.

Przetwory organiczne Pöhla. Jako właściciele głównego składu na Austro-Węgry, Serbię, Rumunię, Bułgaryę i Turcyę zakładu organoterapeutycznego prof. von Pöhla i synów w St. Petersburgu, rozesłaliśmy niedawno wydany przez tę firmę cennik, który znajduje się w całości także w naszym katalogu i pozwalamy sobie ponownie zwrócić uwagę na tamże znajdujące się zmienione ceny detailiczne. Zakład obiecuje sobie po tej regulacyi cen i zamierzonej propagandzie wśród lekarzy znaczniejszego odbytu i spodziewa się, że się pp. aptekarze zadowolą $50^0/_0$ zyskiem. Obok dawno już wprowadzonej Sperminy Pöhla istnieje żywy popyt na Cerebrin Pöhl i Biorar Pöhl (Ovarin).

Pantopon. Ten w r. 1909 do lecznictwa wprowadzony, w wodzie rozpuszczalny przetwór makowcowy cieszy się u lekarzy wzrastającą wziętością. Przetwór ten zawiera wszystkie składniki makowca w niewątpliwie czystej postaci, bez niepotrzebnego balastu, a stosowany bywa głównie w dawkach po 0·01 do 0·02 per os, per clysma lub podskórnie jako sedativum, antidiarrhoicum i antihaemorrhagicum przy ciężkiej phtyzie. 1 g. Pantoponu odpowiada pięciokrotnej ilości makowca.

Mięszanka parafinowa według Dra Lipowskiego odznaczyła się przy leczeniu chronicznego zaparcia, krwotoków jelita, haemorrhoidach i t. p., przed leczeniem oliwą, szczególnemi zaletami. Najwazniejszemi zaletami mięszanki parafinowej są, że się absolutnie nie rozkłada, dalej mazisty charakter płynnie wstrzykniętej masy, która do ściany jelita przylega, a nie zbiera się, jak płynna oliwa, koło ujścia jelita. Szczególnie zaleca się ten przetwór u dzieci. Myśmy objęli główne zastępstwo tego artykułu na Austro-Węgry i służymy na życzenie literaturą.

Purgen. Powtarzające się zapytania o „miękki“ Purgen, zniewalają nas do uwagi, że już przeszło od roku dostają się do handlu wyłącznie tylko łatwo rozpuszczające się tabletki. Na zalety nowego sposobu wyrobu zwróciła fabryka osobnem pismem uwagę lekarzy.

Radix Hydrastidis. Mniej więcej od roku poprawiła się wartość korzenia z jesiennego kopania pochodzącego o 45 % a obawiają się dalszego podrożenia, ponieważ zapasy, znajdujące się w pierwszym ręku, mają być podobno skromne.

Radix Rhei chinensis. W ogólności były tegoroczne zbiory dobre, lecz ceny nieco podskoczyły.

Radix Sarsaparillae. Ilość korzenia Tampico Sarsaparilla jest ograniczona, gdyż ludzie zwykle kopaniem zajęci, znaleźli w coraz więcej rozwijających się polach naftowych korzystniejsze warunki. Cena się przeto podwoiła. Nasz dostawca korzenia Honduras donosi, iż dobroć towaru maleje, ponieważ zbieracze, którzy zwykle ten gatunek kopią, do odleglejszych miejsc udać się nie chcą. Przed niedawnem wybuchła w Honduras rewolucya, spowodowała znaczną przeszkodę w handlu i przewiduje się tego roku bardzo skąpy wynik zbioru.

Radix Senegae. W znaczniejszych okolicach produkcyjnych istnieje podobno brak zapasów, a także ilości w miejscach ładunkowych są skąpe.

O przyszłych zbiorach i ich wyniku ilościowym nie da się dziś nic jeszcze powiedzieć.

Rhinoculin-Crême nie wydaje się już w słoikach porcelanowych, lecz w tubach cynowych z oliwką nosową, co się w użyciu bardzo praktycznem okazało. Obok dotąd wyrabianego, silniejszego gatunku w zielonem opakowaniu, wyrabiają teraz także słabszy w czerwonem opakowaniu.

Saccharum Lactis. Z powodu zarazy pyskowo-racicowej podskoczyła cena tego artykułu nagle o 30 % i utrzymywała się dłuższy czas na tym poziomie. W ostatnim czasie dawał się wpływ targu amerykańskiego odczuć i ceny nieco spadły, lecz przychodzą teraz znowu do siebie.

Salossit jest odżywczą solą wzmacniającą kości, a z powodu szczęśliwie dobranych składników, uzyskał w praktyce dobre przyjęcie. Zawiera wszystkie organizmowi potrzebne składniki w związku łatwo dającym się przyswajać, a dodatek cukru mlecznego ułatwia zażywanie. Salossit podaje się zazwyczaj rozpuszczony w ciepłem mleku po 1—3 łyżeczek od kawy dziennie. U nas znajduje się główny skład na Austro-Węgry.

Salvarsan. Ponieważ się zalewające fale pierwszego zapału, w którym może nieco przeholowano, uspokoiły, a także pierwotni przeciwnicy swoje przesądy przezwyciężyli, można było uzyskać jaśniejszy, chociaż jeszcze nie ostateczny sąd o sile leczniczej i zakresie stosowania tego ważnego środka. Że jego odkrycie i wprowadzenie, nowe widoki w leczeniu luesu stworzyło i że się tu w wielu wypadkach do czynienia ma z bardzo korzystnem poparciem w walce z tą rózgą ludzkości, jest zupełnie niewątpliwe, mimo, że się także okazało, iż leczenie Salvarsanem dotąd

nie jest wolne od niebezpieczeństwa, a wymaga głównie przy niedomogach serca i nerek wielkiej ostrożności. Można jednak mieć nadzieję, że i sam prof. Ehrlich z dotychczasowymi wynikami swego środka nie jest jeszcze zadowolony i że się temu wielkiemu badaczowi wraz z jego uczniami z czasem może uda, uwolnić Salvarsan od szkodliwych działań ubocznych. Jako polecenia godnym sposobem podawania okazały się wśródżylne wstrzykiwania alkalicznego rozczynu. Pacyentom sprawia to najmniej dolegliwości, a działa szybko i pewnie. Obszerna literatura jest u nas do nabycia.

Santoninum kilkakrotnie w ciągu roku podrożało, a mówią o dalszej zwyżce.

Spiritus. Kartel wystąpi prawdopodobnie z podwyższeniem cen.

Tea. Ostatni zbiór w Chinach wydał przy pierwszem i drugiem zrywaniu wskutek niekorzystnej pogody stosunkową małą ilość, tak, że przy wzrastającym popycie za zwykły Souchong wysokie ceny koncedować musiano. Także w Indyach i na Ceylonie, przedstawiał się podobny obraz z powodu zmniejszenia uprawionych obszarów, gdyż wielu właścicieli plantacyi przeszło do korzystniejszej uprawy drzew kauczukowych. Tak obracał się handel herbatą na całej linii około wyższych cen, Prawie skokowy ruch powstał na europejskich targach, skoro Rosya swoje transporty herbaty z powodu dżumy nie mogła koleją syberyjską zawczasu przewieść, a w Charbinie obowiązywał dla wszystkich ze wschodu przychodzących towarów przymus desinfekcyjny, proceder, który herbata tylko z wielką szkodą dla aromatu znosić może, zatem jest niedopuszczalny. Celem korzystania z wyjątkowego cła, przyznanego przez rząd rosyjski dla ożywienia ruchu towarowego na kolei syberyjskiej, a obliczonego niżej, jak przy przewozie przez Odessę, przychodzi importerom rosyjskim taniej, transport nawet ceylońskiej i indyjskiej herbaty drogą morską na Singapore do Władywostoku a stamtąd przez Syberyę do europejskiej Rosyi. Ta droga została naraz odciętą, wiele przesyłek nie można było dalej przewieść, więc też Rosyanie starali się możliwie wszystkie zapasy europejskie zagarnąć. Zapasy londyńskie zmniejszały się z tygodnia na tydzień, ceny podnosiły się coraz więcej, Amsterdam szedł równym krokiem, a także składy w Tryeście i Hamburgu zmniejszyły się przez gładkie sprzedaże od ręki. Dalszą przyczyną silnej tendencyi handlowej jest wzrastające zapotrzebowanie, czemu produkcya nie potrafi sprostać W przyszłym sezonie nie można się niższych cen spodziewać, gdyż przy wszelkiej wstrzemięźliwości kupujących, potrzebie konsumcyjnej przez uzupełnienie składów przecież się musi zadość uczynić. Tańsze gatunki Sauchong z tegorocznego zbioru przed październikiem, nie będą do nabycia. (C. d. n.)

Nakładem Gal. Tow. farm. „Unitas“. — Redaktor odpowiedzialny: Mr. Jan Zagórski.

Drukarnia Związkowa w Krakowie (ul. Mikołajska L. 13) pod zarządem A. Szyjewskiego.